

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра публічного управління та адміністрування**

**Освітньо-професійна програма «Магістр бізнес-менеджменту»
Спеціальність 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування
(<http://www.univer.km.ua/faculty.php?dekid=2>)**

**Опис вибіркової навчальної дисципліни
МУНІЦИПАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

Назва навчальної дисципліни	МУНІЦИПАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
Викладач	Лекції, семінарські заняття, консультації: Ковтун І.Б. , доцент кафедри державного управління та місцевого самоврядування, кандидат наук з державного управління, доцент. (http://www.univer.km.ua/kafedra.php?kafid=15)
Контактна інформація та науковий профіль викладача	Ковтун Ірина Броніславівна: Електронна адреса: ib_kovtun@univer.km.ua Профіль у наукових базах даних: ORCID: https://orcid.org/0000-0001-8530-8642 Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=R01JJXwAAAAJ
Інформаційні ресурси	Код для приєднання в Google клас «»: Електронна бібліотека:
Консультації	Офлайн консультації: навчальний корпус №1, вул. Героїв Майдану, 8, Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Viber у робочі дні з 9.00 до 17.00 Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Опис навчальної дисципліни

Цілі та особливості навчальної дисципліни	1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Муніципальний менеджмент” є формування у майбутніх спеціалістів теоретичних знань та практичних навичок, котрі дозволять аналізувати управлінські, економічні та інші процеси на конкретній території та навчать користуватися методами наукових досліджень в різних напрямках місцевого самоврядування.
Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	1.2. Основні завдання, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, спрямовані на: - розуміння закономірностей та особливостей управлінської діяльності; - вивчення теоретичних основ муніципального менеджменту; - формування вмінь щодо вирішення проблем, пов'язаних з управлінськими задачами різноманітного характеру в системі місцевого самоврядування; - формування у студентів навичок з методик аналізу та оцінки ситуацій, що з'являються в діяльності організацій місцевого самоврядування.
Програмні результати навчання	1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні знати: - правові основи організації місцевого самоврядування; - організаційні форми здійснення місцевого самоврядування; - коло повноважень органів місцевого самоврядування у сфері управління питаннями місцевого значення; - основні завдання організації і діяльності представницьких та виконавчих органів місцевого самоврядування; - засади формування фінансової бази місцевого самоврядування; - теоретичні основи організації управління комунальною власністю;

	<p>уміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> - визначати структуру і функції органів самоврядування на прикладі конкретної адміністративно-територіальної одиниці; - планувати індивідуальну роботу муніципального службовця; - аналізувати окремі форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування, розрізняти їх позитивні і негативні сторони; - визначати особливості адміністративно-територіального поділу України в історичному та сучасному етапі; - вільно оперувати термінологічним апаратом дисципліни, визначати основні напрями муніципального управління.
Місце дисципліни в логічній схемі (Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни)	Курс навчання – другий, семестр – третій. Тип дисципліни - вибіркова.
Обсяг навчальної дисципліни	4,5 кредитів ЄКТС / 135 годин, у тому числі, самостійної роботи – 101 години, лекційних – 16 години, семінарських – 18 годин.
Форма навчання	денна, заочна
Мова викладання	українська
Формат вивчення навчальної дисципліни	Лекції (проблемні, контактні, інтерактивні), семінарські, практичні, лабораторні заняття із розв'язанням ситуаційних завдань, проблемних ситуацій та використанням кейс-методів, ділових ігор, тренінгів, виконання самостійних (в т.ч. індивідуальних) робіт, екзамен. Для осіб із особливими освітніми потребами, у разі необхідності, розробляється індивідуальний формат вивчення навчальної дисципліни.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер.
Зміст навчальної дисципліни та організація поточного та підсумкового контролю	<p style="text-align: center;">Вступ</p> <p>Предмет, структура та зміст дисципліни “Муніципальний менеджмент” як наукової дисципліни і методи її пізнання. Значення дисципліни для підготовки фахівців. Мета вивчення, завдання дисципліни, її зв'язок з іншими дисциплінами. Система оцінювання та форми контролю знань.</p> <p>Тема 1. Теоретичні засади муніципального менеджменту та місцевого самоврядування</p> <p>Поняття муніципального менеджменту. Предмет і завдання курсу «Муніципальний менеджмент». Взаємозв'язок муніципального менеджменту з іншими дисциплінами. Методи дослідження муніципального менеджменту.</p> <p>Об'єкт, сутність та визначення місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування як форма народовладдя. Принципи, функції і моделі місцевого самоврядування. Теорії місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування в Україні.</p> <p>Тема 2. Сутність та роль процесів централізації та децентралізації в сучасних умовах</p> <p>Поняття та суть централізації і децентралізації в державному управлінні. Типи децентралізації.</p> <p>Співвідношення централізації і децентралізації у державному управлінні.</p>

Взаємодія місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Україні.

Тема 3. Історія становлення та розвитку місцевого самоврядування в Україні

Магдебурзьке право як одна із форм місцевого самоврядування.

Організація місцевого управління в Україні XV–XIX ст.ст.

Місцеві Ради народних депутатів радянської України.

Статус місцевого та регіонального управління в період з 1990р. по 1997р.

Тема 4. Організаційно-правові основи місцевого самоврядування

Адміністративно-територіальний устрій України як основа побудови системи місцевого самоврядування. Нормативно-правова база функціонування органів місцевого самоврядування. Акти органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Сфера компетенції місцевого самоврядування. Функції та повноваження органів місцевого самоврядування.

Особливості конституційно-правового статусу районних у містах, районних та обласних рад. Делегування повноважень.

Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Статус, функції, повноваження депутатів місцевих рад.

Форми участі населення у здійсненні місцевого самоврядування.

Тема 5. Матеріально-фінансова база місцевого самоврядування

Право комунальної власності: суб'єкти та об'єкти. Повноваження суб'єктів права комунальної власності.

Право органів місцевого самоврядування на утворення підприємств, установ, організацій.

Зовнішньоекономічна діяльність органів місцевого самоврядування.

Сутність та роль фінансів місцевого самоврядування. Склад місцевих фінансових ресурсів. Місцеві бюджети – основна фінансова база органів місцевого самоврядування. Доходи місцевих бюджетів. Участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів. Видатки місцевих бюджетів.

Фінансові ресурси підприємств, спрямовані на розвиток територій.

Місцеві позабюджетні, валютні та інші цільові фонди.

Місцеві податки та збори.

Тема 6. Служба в органах місцевого самоврядування

Поняття, сутність та принципи служби в органах місцевого самоврядування.

Планування індивідуальної роботи муніципального службовця.

Шляхи та форми вдосконалення професіоналізму муніципальних службовців.

Тема 7. Гарантії місцевого самоврядування. Відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування, контроль за їх діяльністю

Конституційні, судові, громадсько-політичні гарантії захисту прав і законних інтересів органів місцевого самоврядування.

Загальна характеристика відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування. Види відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб: відповідальність перед територіальними громадами, державою, громадянами та юридичними особами.

Конституційно-правова, цивільна, дисциплінарна, адміністративна, кримінальна відповідальність посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Контроль за діяльністю органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Тема 8. Місцеве самоврядування: світовий досвід

Міжнародне законодавство про місцеве самоврядування (Європейська декларація прав міст (18 березня 1992 р.), Хартія Конгресу місцевих і регіональних влад Європи (14 січня 1994 р.), Стамбульська декларація прав

	<p>поселень (3-14 червня 1996 р.), Європейська хартія місцевого самоврядування (ратифікована Україною 15 липня 1997 р.).</p> <p>Характеристика місцевого управління в зарубіжних країнах. Проблеми удосконалення місцевого управління в Україні в контексті світового досвіду.</p> <p>Тема 9. Державна підтримка розвитку місцевого самоврядування в Україні</p> <p>Державна стратегія управління місцевим і регіональним розвитком.</p> <p>Зміцнення матеріальної і фінансової бази місцевого самоврядування та ресурсне забезпечення місцевого та регіонального розвитку.</p> <p>Удосконалення механізму нормативно-правового забезпечення.</p> <p>Майбутнє місцевого самоврядування в контексті здійснення адміністративної реформи в Україні.</p>
<p>Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Ковтун І.Б. Взаємодія органів місцевого самоврядування регіонального рівня із місцевими органами виконавчої влади в Україні / І. Б. Ковтун // Науково-практичні аспекти оптимізації управлінської діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування: зб. тез доповідей Всеукр. міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 3 грудня 2010 р.) / [ред. кол.: В.М. Огаренко, М.О.Фролов, А.О. Монаєнко та ін.]. – Запоріжжя: КПУ, 2010. – С. 258-260.</p> <p>Ковтун І.Б. Контроль в системі місцевого самоврядування в Україні / І.Б. Ковтун // Менеджер: Вісник Донецького державного університету управління. – № 2 (36). – 2006. – С. 162 – 167.</p> <p>Блейклі Е. Дж. Планування місцевого економічного розвитку: теорія і практика / Блейклі Е. Дж.; пер. з англ. Львів: Літопис, 2012. 416 с. 2. Макашева З.М. Муниципальное управление (методологические основы): учебное пособие / Макашева З.М., Калининкова И.О./ГУУ. М., 2013. 51 с. 3. Мельник А.Ф. Муніципальний менеджмент: навч. посібник / Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. К.: Знання, 2006. 420 с. 4. Мельник А.Ф. Управління розвитком муніципальних утворень: теорія, методологія, практика: монографія / А.Ф. Мельник, Г.Л. Монастирський. Тернопіль: Економічна думка, 2007. 476 с. 5. Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Муниципальный менеджмент» / Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л. Тернопіль: Вид-во «Економічна думка» ТНЕУ, 2015. 102 с. 6. Монастирський Г.Л. Модернізаційна парадигма управління економічним розвитком територіальних спільнот базового рівня: монографія / Григорій Леонардович Монастирський. Тернопіль: Вид-во «Економічна думка» ТНЕУ, 2010. 464 с. 7. Муниципальное управление: справочное пособие / Иванов В.В., Коробова А.Н. М.: ИНФРА-М, 2016. 718 с. 8. Муніципальний менеджмент: навч. посібник / за ред. д.е.н., проф. А.Ф.Мельник. Тернопіль: Економічна думка, 2005. 416 с. 9. Муніципальний менеджмент: підручник / Мельник А.Ф., Монастирський Г.Л., Дудкіна О.П. 2 видання. Тернопіль, 2019. 364 с. 10. Система муніципального управління: учебник. / под ред. Зотова В.Б. – 3-е изд. – СПб: Питер, 2017. – 560 с. ДОДАТКОВІ ДжЕРЕЛА 11. Авдеева Т.Т. Экономическое развитие местного сообщества: методология и технология / Татьяна Тимофеевна Авдеева. Краснодар : Экоинвест, 2014. 279с. 12. Адамов Б.І. Економічна сутність міста і закономірності еволюції міських поселень / Б.І. Адамов. Донецьк: ІЕП НАН України, 2016. 25 с. 13. Андрусюк Б.П. Місцеве самоврядування в сучасній Україні: проблеми і перспективи / Б.П. Андрусюк. – К.: Стилюс, 2017. – 232 с. 14. Ачкасов В.А. Опыт местного самоуправления на Западе / Ачкасов В.А. // Правоведение. 2015. №4. С.43-48. 15. Батанов О.В. Конституційно-правовий статус територіальних громад в Україні: монографія / О.В. Батанов. – К.: Ін-Юре, 2018. – 512 с. 16. Белуха Н.Т. Основы научных исследований в экономике / Н.Т. Белуха. К.: Вища школа, 1985. 215 с. 22 17. Бережний Я.В. Методичні рекомендації з використання інструментарію стратегічного планування юридичних служб органів місцевого самоврядування. К.: «К.І.С.», 2010. 28 с. 18. Бобровська О.Ю. Корпоративне управління в місцевому самоврядуванні: монографія / О.Ю. Бобровська. Дніпропетровськ: ДРІДУ НАДУ, 2013. 284 с. 19. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rada.gov.ua 20. Велихов Л.А. Основы городского хозяйства / Л.А.Велихов. М.: Наука, 2016. 480 с. 21. Глазычев В.Л. Политическая экономия города: учеб. пособие / В.Л.Глазычев. М.: Издво «Дело» АНХ, 2017. 192 с. 22. Городское хозяйство: учеб. пособие / [Морозова Т.Г., Иванова Н.В., Комов В.Э. Сорокина Т.Ф., Тупчиенко В.А.]. М.: Вузовский учебник, ИНФРА-М, 2010. 361 с. 23. Государственное управление: основы теории и организации: учебник / под ред. В.А. Козбаненко. М.: Статут, 2015. 912 с. 24. Державне управління, державна служба і місцеве самоврядування. Хмельницький: Поділля, 2015. С. 298-394. 25. Егоров А.Н. Город как социально-экономический объект управления / Александр Николаевич Егоров. Донецк : ИЭП НАН Украины, 2014. 133с. (НАН Украины; Институт экономики промышленности). 26. Емельянов Н. Местное самоуправление: проблемы, поиски, решения / Емельянов Н. М.: ТИГИМУС, 2017. 814 с. 27. Європейська хартія про місцеве самоврядування // Віче. 1993. №7. С.33-39. 28. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1996 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rada.gov.ua 29. Земельний кодекс України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rada.gov.ua 30. Иванов В.Н. Инновационные социальные технологии государственного и муниципального управления / В.Н.Иванов, В.И.Патрушев. [2-е изд., пераб. и доп.]. М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2014. 327 с. (Энциклопедия управленческих знаний). 31. Иванова В.Н. Технологии муниципального управления: учеб. пособие / Иванова В.Н., Гусов Ю.Н., Безденежных Т.И. . М.: Финансы и статистика, 2005. 396 с. 32. Игнатов В. Местное самоуправление / Игнатов В., Рудой В. Ростов-на-Дону: Феникс, 2014. 416 с. 33. Каталог проектів щодо енергозбереження у житлово-комунальному господарстві України. К.: Центр громадської експертизи, 2010. 192 с. 34. Кобилен А. Г. Муниципальная собственность. Формирование, функции, управление / Кобилен А. Г. Ростов-на-Дону: Изд-во РГУ, 2016. 35. Козюра І. Місцеве врядування в Канаді / Козюра І. К.: УАДУ, 2014. 156 с. 36. Конституція України. К.: Преса України, 2017. 80 с. 37. Корнієнко М. Місцеве самоврядування / Микола Корнієнко // Демократичні зошити. – Випуск 7. – 36 с. 38. Коряковцев В.Г. Управление многоквартирным домом / В.Г. Коряковцев. М.: ГроссМедиа, РОСБУХ, 2017. 152 с. 39. Кравченко В.В. Основы муниципального менеджменту: навчальний посібник / Кравченко В.В., Пітцик М.В., Салій І.М.; за ред. В.В. Кравченка. К.: Атіка-Н, 2018. 304 с. 40. Кравченко В.І. Місцеві фінанси України: навчальний посібник / В.І.Кравченко. К.: Т-во «Знання», КОО, 2015. 487 с. 41. Кузнецова О.В. Экономическое развитие регионов: теоретические и практические аспекты государственного регулирования / О.В. Кузнецова. М.: Изд-во ЛКИ, 2007. 304 с. 23 42. Курс лекцій для</p>

	<p>підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування: навч. посібник. Тернопіль: ВАТ «ТВПК «Збруч», 2017. 249 с. 43. Курс тренінгів для підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: навч. посібник. Тернопіль: ПП Скоропад, 2011. 264 с. 44. Макашева З.М. Муниципальное управление (методологические основы): Учеб. пособие [для студ. спец. «Государственное и муниципальное управление», «Менеджмент организации»] / Макашева З.М., Калининкова И.О. М., 2014. 50 с. 45. Мамонова В.В. Методология управления территориальным развитием / Валентина Василівна Мамонова . Х.: Видавництво ХарРІ НАДУ «Magіstr», 2018. 196с. 46. Місцеве самоврядування: організація роботи сільського, селищного голови/ за заг. ред. А. Чемериса. – Львів: Ліга-Прес, 2015. 320 с. 47. Місцеве самоврядування: світовий та український досвід / за ред. А.Ткачука. К.: Заповіт, 2015. 187 с. 48. Місцеві фінанси: підручник / За ред. О.П. Кириленко. К.: Знання, 2018. 677 с. 49. Модернізація суспільного сектору економіки в умовах глобальних змін: монографія / за ред. А. Ф. Мельник. Тернопіль: ТНЕУ, «Економічна думка», 2017. 528 с. 50. Муниципальная кадровая политика: учеб. пособие / А.Г. Гладышев, В.Н. Иванов, Е.С. Савченко и др.; под общ. ред. В.Н. Иванова, В.И. Патрушева. [2-е изд.]. М.: Муниципальный мир, 2018. 256 с. 51. Муниципальная наука: теория, методология, практика / [Гладышев А.Г., Иванов В.Н., Патрушев В.И., Авдеева Т.Т., Мельников С.Б.]; общ. ред. В.Н.Иванов. М.: Муниципальный мир, 2018. 284с. (Энциклопедия управленческих знаний). 52. Муниципальные и региональные процессы в условиях глобализации и европеизации: сборник / под ред. Г. В. Витткэмпера, Г. Я. Козлова, В. С. Авдонина. М.: КДУ, 2018. 456 с. 53. Муниципальное право України: підручник / [В.Ф. Погорілко, О.Ф. Фрицький, М.О. Баймуратов та ін.]; за ред. В.Ф. Погорілка, О.Ф. Фрицького. К.: Юрінком Інтер, 2014. 352 с. 54. О'Салліван А. Економіка міста / О'Салліван; пер. с англ. [4-е изд.]. М.: ИНФРАМ, 2014. 706 с. 55. Організаційно-економічний механізм розвитку регіону: трансформаційні процеси та їх інституційне забезпечення: монографія / кол. авт.; за ред. д.е.н., проф. А.Ф.Мельник. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 608 с. 56. Офіційний сайт Асоціації міст України [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.auc.org.ua 57. Оцінка системи соціального захисту міста Кам'янець-Подільського: фінансова ефективність та відповідність соціальним потребам. К.: Центр громадської експертизи, 2013. 120 с. 58. Оцінка системи соціального захисту та соціальних видатків бюджету міста Кіровоград. К.: Центр громадської експертизи, 2017. 128 с. 59. Павлюк К.В. Концептуальні основи фінансової незалежності місцевого самоврядування / К.В. Павлюк// Фінанси України. 2017. № 7. С.36-37. 60. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.rada.gov.ua 61. Постовой Н.В. Муниципальное право России: учебник / Н.В. Постовой. [2-е изд. испр. и доп.]. М.: Юриспруденция, 2015. 352 с. 62. Проблемы теории и практики развития городской хозяйственной системы: монография / Богачев С.В., Мельникова М.В., Лукьянченко А.А. / НАН Украины. Ин-т экономико-правовых исследований. Донецк: ООО «Юго-Восток», 2018. 381 с. 63. Салій І. Українські міста: питання власності і муніципального управління / І.Салій. К., 2014. 416 с. 24-64. Симонов Ю.Ф. Економіка жилищно-комунального господарства / Ю.Ф.Симонов. [2-е изд.]. М.: ИКЦ «МарТ», 2013. 240 с. 65. Системні рішення Люблін та українських міст у сфері створення сучасного самоврядування. Люблін, 2010. 184 с. 66. Українсько-шведський проект розвитку місцевого самоврядування в м. Ірпені Київської області. К., 2015. 208 с. 67. Управление в городском хозяйстве: учеб. пособие / под. ред. Р.Ж. Сираждинова. М.: КНОРУС, 2017. 352 с. 68. Филиппов Ю.В. Основы развития местного хозяйства / Филиппов Ю.В., Авдеева Т.Т. М.: Дело, 2015. 264 с. 69. Циммерманн Х. Муниципальные финансы: учебник / Циммерманн Х.; пер. с нем. М.: Изд-во «Дело и Сервис». 2018. 352 с. 70. Четыре реформы: от концепции до реализации / под ред. Коперской–Бобинской. Варшава, 2015. 400 с. 71. Швецов А.Н. Экономические ресурсы муниципального развития: финансы, имущество, земля / Швецов А.Н. М.: Едиториал УРСС, 2014. 224 с. 72. Шугрина Е.С. Муниципальное право: учебник / Е.С. Шугрина. М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2014. 656 с. 73. Економіка муніципального сектора: Учеб. посібник / Под ред. А.В.Пікулькіна. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2007. 464 с. 74. Економіка муніципальних образований: учеб. посібник / под общ. ред. В.Г. Игнатова. М.: ИКЦ «МарТ», 2013. 544 с. 75. Юрій С.І. Фінансова парадигма місцевого самоврядування / Сергій Ілліч Юрій // Світ фінансів. 2014. Випуск 1. С. 6-14. 76.</p>
<p>Політика щодо дефлайнів та здобуття балів за пропущені заняття</p>	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.07.2016 р. № 359 / 16 (в редакції рішення вченої ради від 28.08.2020 р., протокол №1, введене в дію наказом від 28.08.2020 р. № 312/20) (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_2020.pdf).</p> <p>Перескладання лекцій: в усній формі</p> <p>Перескладання семінарських занять: виконання тестових завдань, розміщених за кожною темою у Google класі.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 05.07.2016 р., протокол №16, введене в дію наказом від 08.07.2016 р. № 359 / 16 (в редакції рішення вченої ради від 28.08.2020 р., протокол №1, введене в дію наказом від 28.08.2020 р. № 312/20) (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_pro_organizatsiyu_osvitnogo_protsesu_2020.pdf).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті</p>

	управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf).
Порядок отримання додаткових балів	Студент може отримати додаткові бали за участь у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо, за публікацію наукової статті за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною.
Політика академічної доброчесності	Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188
Політика врегулювання конфліктів	Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)
Зворотній зв'язок	1) Під час аудиторних занять, консультацій. 2) За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.